

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Lovavdelingen
Forskriftsenheten

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep
0032 Oslo

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR.: 09/02223-40	
24 NOV 2009	
ARKDET:	600
KASSERES 6 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES	

Deres ref.

Vår ref.

200907599 EF IRJ/KSI/an

Dato

20.11.2009

Merknader til utkast til forskrifter om oppfølging, erstatning og særlig kompensasjonsordning for personell som tjenestegjør eller har hatt tjeneste i internasjonale operasjoner

Forskriftsenheten er kjent med høring 9. oktober 2009 om utkast til forskrifter om oppfølging, erstatning og særlig kompensasjonsordning for personell som tjenestegjør eller har hatt tjeneste i internasjonale operasjoner. Vi har gjennomgått utkastenes strukturelle og regeltekniske sider og har følgende merknader:

Generelle merknader

Forskriftsverket bør ha en struktur som sikrer at reglene når best mulig frem til dem de angår. Dette innebærer at regler ofte bør samles i én forskrift i stedet for å spres på en rekke mindre forskrifter, jf. veilederen Lovteknikk og lovforberedelse side 195. Etter vår oppfatning bør det vurderes om det er mulig å samle de tre forskriftene i en og samme forskrift for å gjøre regelverket lettere tilgjengelig for brukerne.

En forskrift skal inneholde "en uttrykkelig henvisning til den eller de bestemmelser som gir forvaltningsorganet hjemmel til å utferdige forskriften", jf. forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav a.

Videre skal det fremgå av forskriften hvilket forvaltningsorgan som har gitt forskriften, jf. forvaltningsloven § 38 første ledd bokstav b. Fastsettes forskriften ved kongelig resolusjon må det angis hvilket departement som har fremmet resolusjonen. Det må påses at dette er på plass ved vedtakelsen.

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 42

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org. nr.: 972 417 831

Lovavdelingen
Telefaks
22 24 27 25

Saksbehandler
Kari Sigurdson
22242767

Når det gjelder utformingen av forskrifter, er utgangspunktet at forskrifter bør utformes på tilsvarende måter som lover, jf. veilederen Lovteknikk og lovforberedelse side 196. Dette innebærer blant annet at overskriften til hver enkelt bestemmelse skal settes med kursiv. Overskriften skal ikke være understreket og heller ikke slå i fet skrift slik det er gjort i forskriften om særskilt kompensasjonsordning. Videre skal paragraftegnet og nummeret stå med vanlig skrift, og det skal ikke være punktum etter nummeret. Ved inndeling av bestemmelsen i ledd skal dette gjøre ved innrykk. Det skal ikke være linjeskift mellom hvert enkelt ledd. En forskrift med bare 10 paragrafer som i utkastene, deles ikke inn i kapitler.

Utkastet til forskrift om oppfølging og erstatning

Definisjonen inntatt i utkastet § 2 synes unødvendig. Forskriften for øvrig inneholder ingen henvisninger til "loven". De to stedene det vises til loven, bør det vises til full, korrekt henvisning til loven siden loven ikke har en offisiell korttittel. Siden en uoffisielle korttittelen "forsvarspersonelloven" er entydig og dekkende, kan det forsvares å benytte den, særlig dersom Forsvarsdepartementet merker seg at loven godt kan gis offisiell korttittel ved en passende anledning.

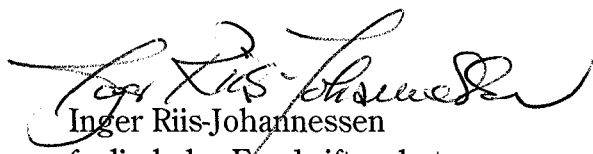
Utkastet til forskrift om særskilt kompensasjonsordning

§ 13 gir bare mening dersom forskriften skal vedtas ved Kongelig resolusjon. I så fall bør den heller gå ut på at Forsvarsdepartementet gis myndighet til å endre og oppheve forskriften slik at en unngår tolkningsspørsmål om omfanget av departementets kompetanse.

§§ 9 og 12 foreslås slått sammen til en paragraf om saksbehandling. Annet punktum i § 12 foreslås sløffet. Forvaltningslovens regler for enkeltvedtak gjelder når det ikke gjøres eksplisitt unntak fra dem. Formuleringen "så langt det passer" vil skape usikkerhet siden forvaltningslovens regler uansett gjelder dersom det ikke med hjemmel i forvaltningsloven er gjort unntak.

./ Se ellers påtegninger på vedlagte kopi av forskriftsutkastet.

Med hilsen

Inger Riis-Johannessen
faglig leder Forskriftsenheten

Kari Sigurdsen
fung. lovrådgiver

FORSKRIFT OM SÆRSKILT KOMPENSASJONSORDNING FOR PSYKISKE BELASTNINGSSKADER SOM FØLGE AV DELTAKELSE I INTERNASJONALE OPERASJONER

kol. res.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å gi økonomisk kompensasjon til tilsatt og tidligere tilsatt militært personell i Forsvarsdepartementet med underliggende etater, som har pådratt seg en psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i en internasjonal operasjon.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for militært personell som har tjenestegjort i en internasjonal operasjon i perioden 1978 og frem til denne forskriftens ikrafttreden.

↗ Som internasjonal operasjon regnes enhver operasjon i utlandet som krever bruk av militære styrker, og som er godkjent av norske myndigheter.

§ 3. Vilkår for kompensasjon

Personer som har pådratt seg psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon, har krav på kompensasjon etter denne ordningen. Den psykiske belastningsskaden må ha medført en varig ervervmessig uførhet.

↗ Det må fremlegges spesialisterklæring som sannsynliggjør årsakssammenheng mellom tjenesten i en internasjonal operasjon og den psykiske belastningsskaden. Graden av den ervervmessige uførhet som skyldes tjenestegjøring i internasjonal operasjon, forutsettes å fremgå av erklæringen. Spesialisterklæringen skal utarbeides i samsvar med mandat utarbeidet av Forsvarsdepartementet.

§ 4. Kompensasjonens størrelse

Ved 100 prosent varig ervervmessig uførhet ytes kompensasjon tilsvarende 35 ganger folketrygdens grunnbeløp. Ved lavere ervervmessig uførhet enn 100 prosent reduseres kompensasjonen tilsvarende.

↗ Ved beregningen av kompensasjonen legges folketrygdens grunnbeløp på oppgjørstidspunktet til grunn for beregningen.

§ 5. Fradrag for andre ytelser

Kompensasjon etter denne forskrift kommer i tillegg til lovbestemte trygdeytelser og utbetaling av private forsikringer.

↗ Utbetaling etter denne forskrift reduseres krone for krone dersom det er utbetalt erstatning på annet rettslig grunnlag fra staten for den påførte skade.

↗ Allerede utbetalt kompensasjon etter denne forskrift kommer til fradrag krone for krone i erstatning som utbetales på annet rettslig grunnlag fra staten.

§ 1
17 Kvsiv
ikke felt,
ikke understreket

Forskrift om endring i forskrift om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.

DATO: ...
DEPARTEMENT: FD (Forsvarsdepartementet)
PUBLISERT: ...
IKRAFTTREDELSE: 2010-01-01
ENDRER: FOR-2004-12-02-1563
GJELDER FOR: Norge
HJEMMEL: LOV-2004-07-02-59-§12c
KUNNGJORT: ...
RETTET: ...
JOURNALNR: ...
KORTTITTEL: Endr. i forskr om erstatn for psykiske skader

INNHold

Forskrift om endring i forskrift om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.

I

II

Forskrift om endring i forskrift om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.

Fastsatt av Forsvarsdepartementet ... med hjemmel i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret (forsvarspersonelloven) § 12c.

I forskrift 2. desember 2004 nr. 1563 om erstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv. gjøres følgende endring:

I

Forskriftstittelen skal lyde:

Forskrift om billighetserstatning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner mv.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010.

---

§ 6. Kompensasjon til etterlatte

I tilfelle krav er fremmet etter denne forskrift, men oppgjøret ikke er kommet til utbetaling før vedkommende dør, utbetales kompensasjonen til de etterlatte i henhold til § 4.

Som etterlatte regnes i ~~denne forskrift~~

a. Ektefelle

b. Registrert partner

c. Samboer. Som samboer regnes en person som avdøde har bodd sammen med i ekteskapslignede forhold, og det fremgår av Folkeregisteret at de har hatt samme bolig i de ni siste månedene. For samboere som har felles barn og felles bolig gjelder ikke krav til ni måneders bofellesskap på samme folkeregistrerte adresse.

d. Barn under 20 år. Disse skal ha minst 40 prosent av kompensasjonsbeløpet selv om det finnes etterlatte som nevnt i bokstav a, b eller c.

e. Andre som for en vesentlig del ble forsørgt av avdøde.

En person anses ikke som ektefelle etter første ledd ^{litra a} når det på dødsfallstidspunktet er avsagt dom for, eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse. Dette gjelder selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. En person regnes ikke som samboer dersom det på dødsfallstidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås.

§ 7. Periodiske ytelser

Utbetaling av kompensasjon skal som hovedregel skje som en engangsyttelse. Dersom skadelidte selv ønsker det, kan kompensasjonen helt eller delvis utbetales som periodiske ytelser.

Kompensasjon kan utbetales som periodiske ytelser der det samlede kompensasjonsbeløp utgjør mer enn ni ganger folketrygdens grunnbeløp. Skadelidte kan få utbetalt deler av erstatningen som en engangsyttelse, og andre deler som periodiske ytelser.

De periodiske ytelser utbetales i månedlige utbetalinger frem til pensjonsalder. Skatteulempe som følge av periodiske utbetalinger, skal komme i tillegg til kompensasjonsutbetalingen.

Utbetaling av kompensasjon til etterlatte i henhold til § 6 utbetales som en engangsyttelse.

Statens Pensjonskasse skal ~~gi informasjon om konsekvenser~~ ved valg av hhv engangsutbetaling eller løpende ytelser ved utmåling av erstatningen.

§ 8. Etteroppgjør ved endringer i ervervsmessig uførhet

Er kompensasjonen fastsatt etter § 4, og skadelidtes ervervsmessige uføregrad som følge av skaden endrer seg vesentlig, kan skadelidte kreve etteroppgjør. Krav om etteroppgjør må fremsettes innen fem år etter at oppgjøret var avsluttet.

→ pårørdelsen

Ua)

+ b)

L små

7c) bokstaver

Hd) i alle punkter

1e)

7 bokstaver

I denne forskrift

→ informere om konsekvensene

I denne forskrift

Ved etteroppgjør etter denne forskrift, beregnes først differansen mellom kompensasjonen skadelidte fikk ved oppgjøret og den kompensasjonen skadelidte ville ha fått ved oppgjøret om den nye ervervsmessige invaliditetsgraden var blitt lagt til grunn. Deretter beregnes tilleggskompensasjon på grunnlag av folketrygdens grunnbeløp på det nye oppgjørstidspunktet. Samlet kompensasjon kan ikke overstige 35 ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 9. Saksbehandlingsregler

Søknad om kompensasjon fremmes til Statens pensjonskasse.

§ 10. Dekning av advokatutgifter og spesialisterklæring

Rimelige og nødvendige utgifter til utarbeidelse av spesialisterklæring⁹ og juridisk bistand i anledning saken dekkes i den utstrekning skadelidte kan dokumentere varig psykisk belastningsskade og tjeneste i internasjonal operasjon.

§ 11. Foreldelse

Psykiske belastningsskader som er påført før forskriftens ikrafttredelse foreldes tidligst tre år etter ikrafttredelsesdato.

For øvrig gjelder lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer.

§ 12. Klageregler

Vedtak fattet av Statens pensjonskasse kan påklages til særskilt nemnd utpekt av Forsvarsdepartementet. For øvrig gjelder forvaltningsloven av 10. februar 1967 kapittel VI så langt det passer.

§ 13. Adgang til justeringer

Forsvarsdepartementet kan foreta mindre justeringer i forskriften.

§ 14. Ikrafttredelse

2 Forskriften trer i kraft 1. januar 2010.

Forskrift om oppfølging og erstatning for personell som tjenestegjør eller har tjenestegjort i internasjonale operasjoner

[Forskrift av Forsvarsdepartementet]

XXXX med hjemmel i lov

2. juli 2004 nr. 59 (§§ 12a og 12b)

Kapittel I. Innledende bestemmelser

H 8

§ 1) Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for tilsatt og tidligere tilsatt militært personell i Forsvarsdepartementet med underliggende etater. Det samme gjelder tilsatt og tidligere tilsatt sivilt personell i Forsvarsdepartementet med underliggende etater, som tilhører bestemte kategorier fastsatt av Forsvarsdepartementet.

Li § 1 ikke fet

§ 2) Definisjoner

Med loven menes i denne forskrift lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret

H 8

Kapittel II. Rett til ett års oppfølging fra Forsvaret

H 8

§ 3) Formål

Forsvaret har et særlig ansvar for oppfølging av personell som har tjenestegjort i internasjonale operasjoner etter endt tjenestegjøring. Sentralt for dette oppfølgingsansvaret er Forsvarets mulighet til å møte personellet på en annen måte enn det sivile helsevesenet gjennom sitt spesialiserte fagmiljø.

Retten til behandling fra Forsvaret, kommer i tillegg til retten til behandling i det sivile helsevesenet.

§ 4.) Innhold og omfang av rett til ett års psykiatrisk og psykologisk oppfølging fra Forsvaret

Forsvaret har plikt til å tilby psykiatrisk og psykologisk oppfølging i ett år etter endt tjeneste. Personellet har i denne perioden rett til nødvendig psykologisk og psykiatrisk helsehjelp fra Forsvaret.

Helsetjenester som tilbys eller ytes fra Forsvaret i henhold til forsvarspersonelloven § 12 a, skal være forsvarlige ut fra den enkeltes behov.

Forsvaret skal, innen rimelig tid foreta helsemessig utredning, vurdering og behandling. Det skal fastsettes en frist for når faglig forsvarlighet krever at en som oppbærer en slik rett senest skal få nødvendig helsehjelp.

Retten gjelder bare dersom personellet kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og kostnadene står i rimelig forhold til tiltakets effekt.

Oppfølging skal, så langt det er hensiktsmessig, gjennomføres i nærheten av vedkommendes bosted. Der det er behov for at personellet utredes, vurderes og

H eller lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret

H 8

behandles av Nasjonal Militærmedisinsk poliklinikk, vil Forsvaret dekke rimelige og nødvendige reisekostnader.

↻ Rett til psykiatrisk og psykologisk oppfølging gjelder tilsvarende for personellets nærmeste pårørende i den grad dette er hensiktsmessig.

↻ Personell og nærmeste pårørende som tar kontakt med Forsvaret etter ettårsfristen vil få hjelp til å komme i kontakt med adekvate helsetilbud, enten hos Forsvaret eller i det sivile helsevesenet.

↻ Forsvaret skal sørge for at overgangen til det sivile helsevesenet skjer på en for personellet tryggende måte.

§ 5 Innhold og omfang av rett til annen oppfølging fra Forsvaret

Forsvaret har plikt til å tilby annen oppfølging i ett år etter endt tjeneste i den grad det er rimelig ut fra personellens helsetilstand og økonomiske stilling, tjenesteforholdets varighet og forholdene ellers.

↻ Forsvarets plikt til å tilby slik oppfølging skal være knyttet til medisinsk eller annen oppfølging som er nødvendig som følge av at personellet har tjenestegjort i en internasjonal operasjon.

↻ Forsvaret skal ha et fast kontaktpunkt for veteraner som ikke er i tjeneste.

↻ Forsvaret skal gi råd og veiledning til veteraner om rettigheter og hjelp som ytes til veteranene i og utenfor Forsvaret.

↻ Forsvaret skal tilrettelegge for fellesaktiviteter for veteraner som ikke er i tjeneste.

↻ Rett til annen oppfølging fra Forsvaret, kommer i tillegg til retten til behandling i det sivile helsevesenet.

§ 6 Forsvarets aktivitetsplikt

Forsvaret skal før, under og etter tjenestegjøring i internasjonale operasjoner orientere om Forsvarets veilednings- og oppfølgingsansvar. Forsvaret skal videre, innen seks måneder etter personellet har avsluttet sin tjeneste i en internasjonal operasjon, gi en skriftlig orientering om Forsvarets veilednings- og oppfølgingsansvar, samt praktisk informasjon om kontaktpunkter for oppfølging og veiledning. Der det foreligger et særskilt behov iverksettes tilbud om psykiatrisk og psykologisk oppfølging i henhold til § 4.

~~Kapittel III. Objektivt erstatningsansvar ved personskade i internasjonale operasjoner~~

§ 7 Erstatningsnivå

Erstatningen skal være på samme nivå som den til enhver tid gjeldende tariffavtale for personell som tjenestegjør i en internasjonal operasjon.

H eller

2, 8

§ 8. Periodiske ytelser

Erstatning skal som hovedregel gis som en engangsyttelse. Dersom skadelidte selv ønsker det, kan erstatning helt eller delvis utbetales som periodiske ytelser.

Erstatning kan utbetales som periodiske ytelser der det samlede kompensasjonsbeløp utgjør mer enn ni ganger folketrygdens grunnbeløp. Skadelidte kan få utbetalt deler av erstatningen som en engangsyttelse, og andre deler som periodiske ytelser.

De periodiske ytelser fastsettes på bakgrunn av skadelidtes tap, og utbetales i månedlige utbetalinger frem til pensjonsalder. Ved valg av periodiske ytelser har den erstatningsberettigede rett på dekning av skatteulempen gjennom skattepåslag.

Retten til å få utbetalt erstatning som periodiske ytelser tilkommer også skadelidte som utleder sin rett fra en annen.

Ved utbetaling av erstatning til etterlatte omgjøres de periodiske ytelser til engangsutbetaling.

Statens Pensjonskasse skal gi informasjon om konsekvenser ved valg av hhv engangsutbetaling eller periodiske ytelser ved utmåling av erstatningen.

§ 9. Saksbehandlingsregler

Krav om erstatning etter ~~lov om personell i Forsvaret~~ § 12 b skal rettes til Statens Pensjonskasse.

Kapittel IV. Ikrafttredelse

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010

Informere om konsekvensene av valget mellom

Med lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret

17 8